

Warszawa 25 września 2002 r.

Opinia o rządowym projekcie ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz o zmianie niektórych ustaw (druk 785)

Regulacja szczególnej pozycji Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) wydaje się uzasadniona. Droga do ewentualnego odmiennego uregulowania niektórych kwestii (np. odmiennej formuły wyliczania kapitału własnego) została również otwarta w tym sensie, że w toku negocjacji akcesyjnych UE zgodziła się na wyjęcie kwestii BGK z zasięgu dyrektyw bankowych.

BGK wykonuje zadania specjalne zlecone innymi ustawami. Można tutaj wymienić:

- udzielanie gwarancji i poręczeń ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych,
- realizowanie dopłat do oprocentowania kredytów dla studentów ze środków Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich,
- wspieranie inwestycji energooszczędnych finansowanych kredytami z Funduszu Termomodernizacji,
- dopłaty do kredytów eksportowych o stałym oprocentowaniu w ramach wspierania polskiego eksportu. Bank ten jest silnie związany z działalnością Ministerstwa Finansów (MF) i realizuje zadania zlecane przez MF. Uzasadnione jest w tym kontekście powierzenie MF szczególnych kompetencji nadzorczych wobec BGK.

Istnieje obecnie koncepcja przekazania do BGK dalszych ważnych zadań w zakresie obsługi budżetu (przejęcie pewnej sfery zadań od NBP), sektora samorządu

terytorialnego, czy ogólnie – całości sektora finansów publicznych. Wiąże się to ściśle ze wspieraniem samorządności i programów rządowych.

W tym układzie ustawa o BGK stanowiłaby *lex specialis* względem ustawy Prawo bankowe. Misją BGK byłaby przede wszystkim realizacja zadań publicznych. Pewne wątpliwości, zwłaszcza z punktu widzenia ochrony konkurencji i dopuszczalności pomocy publicznej, budzi równoczesne wykonywanie normalnej działalności komercyjnej (w tym zakresie BGK konkuruje z bankami komercyjnymi – publicznymi oraz prywatnymi). Ostrożność w tej dziedzinie byłaby celowa w świetle ostatnich doświadczeń niemieckich (porozumienie między Niemcami a Komisją w sprawie – rozłożonego w czasie – wyeliminowania szczególnych przywilejów Sparkassen i Landesbanken).

Inne uwagi dotyczące projektu ustawy dotyczą:

- odesłania do uregulowania w Statucie, zamiast w ustawie (tak jak to ma np. miejsce w ustawie o NBP), kwestii związanych z funduszami własnymi BGK i zasadami gospodarki finansowej (zob. art. 2 ust. 2 pkt 4);
- braku wyjaśnienia w Uzasadnieniu celowości dalszego wykonywania czynności dotyczących instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie dekretów z 1948 r. (art. 5 ust. 1 pkt 4), przypomnieć należy, że czynności te BGK wykonuje obecnie na podstawie art. 185 ustawy prawo bankowe;
- możliwości a nie nakazu odwołania przez ministra właściwego ds. instytucji finansowych przewodniczącego Rady Nadzorczej lub członka Rady w przypadku nierealizowania wiążących zaleceń o których mowa w art. 12 (zob. art. 8 ust.5 pkt.4);
- niedookreślenia powodów dla których Rada Nadzorcza może zawiesić w czynnościach członka Zarządu (art. 9 ust. 4);
- nielogiczności przepisu zawartego w art. 10 ust. 2, chodzi tu o sformułowanie, że zarząd składa się z nie mniej niż 3 osób skoro dalej wymienia się, prezesa, wiceprezesa-pierwszego zastępcy, wiceprezesów... .

Nie do końca można się zgodzić ze stwierdzeniami zawartymi na str. 16 Uzasadnienia. Wydaje się, bowiem, że sprawowanie kontroli nad rozproszonymi środkami instytucji

pozabudżetowych i agencji rządowych przez BGK może być iluzoryczne. Powinno się raczej dążyć do likwidacji tych jednostek lub ich poważnego ograniczenia. Mało przekonująco uzasadniono nie włączanie BGK do sektora finansów publicznych.

Sporządziła: Zofia Szpringer